

Novi akordi. Zbornik za vokalno in instrumentalno glasbo. Urejuje dr. Gojmir Krek. — Tega glasbenega zbornika je izšlo doslej šest števil. Vsebina je jako mnogovrstna ter obsega moške, ženske, mešane zборе, solo-speve, skladbe za klavir, za gosli in orgle. Umevno je, da je pri tem tudi slog raznoličen: Od strogo umerjene fuge do svobodno se zibajoče barkarole ali romance, od liričnega samospela do hrupnih koračnic najdeš v „Novih akordih“ zastopane različne oblike iz starejše in novejši dōbe. Med skladatelji nam je omeniti pred vsem gospoda urednika dr. Gojmira Krika in g. Jos. Procházka. Med sotrudniki pa srečujemo tudi dr. Benamina Ipavca, Fr. Ferjančiča, Iv. pl. Zajca, Rista Savina, Emila Komela, dr. Antona Schwaba, K. Hoffmeistera, L. Pahorja, Ant. Lajovica, Vikt. Parma, dr. Gust. Ipavca, Danila Fajglja, Dav. Jenka,

Pet. Jereba, Jan. Laharnarja, Ant. Foersterja, Ign. Hladnika, Fr. Koruna, Oskarja Deva, Karla Jeraja, Fr. Gerbiča, Stanka Premrla in Emila Adamiča. Tu so torej „stari“ in „mladi“ v pestri družbi.

Češčena Kraljica! 15 Marijinih pesmi za mešan zbor, solospeve in spremljavo orgelj. Zložil Ign. Hladnik. Op. 45. Posvečene prečastitemu predstojniku novomeškega frančiškanskega samostana, p. Otokarju Alešu. V Ljubljani 1902. Založil skladatelj. Tiskala „Katoliška Tiskarna“. Cena partituri in 4 glasom 4 K. — Že večkrat smo govorili o skladbah gospoda Hladnika. Imajo sicer za ljudsko uho marsikaj prikupnega, a manjka jim temeljitosti in pile. G. Hladnik bi dobro storil, če bi se oziral na take nasvete, saj so le njemu v korist. Gotovo bi se njegove pesmi še bolj priljubile, ako bi jih skrbno opilil.

M.

Jožefu Marnu v spomin so častivci s pomočjo „Slovenske Matice“ dali vzidati v južni zid farne cerkve v Štangi spominsko ploščo iz črnega marmorja z lepim sivim, tudi marmornim okvirjem. Odkrili so jo kresni dan s skromno slavnostjo bolj cerkvenega značaja, ki je bila — tako sodimo — prav po okusu rajnega Marna.

Udeležil se je slavnosti presv. gosp. knez in škof ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič, rajnega slavljenca „izredno nadarjen in izredno marljiv učenec vseh osem let na gimnaziji“ (glej „Jezičnik“ XXX. str. 57.), ki je imel rajnemu „učitelju in pozneje prijatelju“ v spomin v cerkvi poljuden, pa navdušen govor. Slovesno mašo je služil č. g. kanonik-dekan Janez Sušnik, ki je kot podpredsednik „Slovenske Matice“ govoril zunaj cerkve slavnosten govor o

Marnovih zaslugah na slovstvenem polju. Ko je palo zagrinjalo, je zapel štangarski cerkveni zbor kaj primerno in krasno slavnostno kantato, ki jo je nalašč za to priliko uglasbil čast. g. P. Angelik Hribar. Nato je še pesnik Ant. Medved deklamiral kratko pesem, ki jo je zložil v spomin rajnemu slovstveniku. Pevci so zapeli še eno pesem, s katero se je slavnost završila.

Udeležili so se slavnosti: V imenu profesorskega zbora c. kr. I. državne gimnazije v Ljubljani njen ravnatelj, gosp. Andrej Senekovič; v imenu „Slovenske Matice“ razen že imenovanega podpredsednika kan. Sušnika še tajnik Evgen Lah ter odbor-nika Fr. S. Finžgar in dr. Jožef Lesar, zadnji tudi kot zastopnik „Katol. tiskovnega društva“; dva odposlanca iz Horjula, kjer je bil rajni Marn par let

kapelan; župnik Anton Žlogar iz Kranjske gore, več gg. duhovnikov iz litijske dekanije ter precej ljudstva iz štangarske in sosednjih župnij. — Dospeli sta tudi dve brzjavki. Eno je odposlal nečak slavljenčev, dr. M. Marn, drugo gosp. Janko Polec, kot predsednik tehničnega društva „Triglav“ iz Gradca.

Slavnost sta priredila č. g. štangarski župnik, duhovni svetnik Mihael Sajè, in šmartinski dekan č. g. Ivan Zl. Lavrenčič, katerima izrekamo zahvalo za to, da se je iznova počastilo ime marljivega učitelja in zaslužnega slovstvenika. Slava Marčevemu spominu!

Lovro Serajnik †. Dne 28. jun. je umrl starosta koroških domoljubov, prošt Lovro Serajnik v Tinjah. Rojen je bil 8. avg. 1808 v Št. Petru v Rožni dolini, v duhovnika posvečen pa 1. avg. 1835. Še kot devetdesetletni starček je gorel z mladostnim navdušenjem za slovenščino.

Domača umetnost. G. Fr. Tončič, podobar v Kamniku, je izdelal krasna kipa svetega Cirila in Metoda v nadnaravni velikosti za cerkev sv. Ivana v Trstu. Pred kratkim je bila v Kamniku razstavljena istega umetnika podoba „Mati Božja prečistega spočetja“ za kapelo v Studencu pri Dobu. Za župnijo Podstene na Hrvaškem poleg Fare pri Kostelu je izdelal g. Tončič kip „Marije Pomočnice“. — G. Jakopič je razstavil prošli mesec več secesionistiških slik, večinoma pokrajin. — G. M. Ruppe je razstavil v modelirski šoli ljubljanske realke jako fino slikane pokrajinske slike iz Kranjske, Švice in Italije. Po njegovih gorenjskih pokrajinah so prirejene pravzale barvane razglednice. Zdaj je pa razstavil 110 novih pokrajin, večinoma akvarelov. Njegov slog je fin, motivi skrbno izbrani. Najboljše so one njegove podobe, ki nam slikajo vodo v njenih barvenih izpremenih, bodisi modro morsko valovje ali pa šumeče slapovje. G. Ruppe je brez dvoma zdaj najboljši kranjski pokrajinski slikar. — G. Iv. Grohar je razstavil nekaj slik, ki pa trpé vsled pretirane secesionistiške manire.

Poljaki o Slovencih.

Na slovanskem časnikarskem shodu v Ljubljani smo se posebno zanimali za Poljake in se tudi osebno seznanili z nekaterimi izmed njih. Naše zanimanje je bilo tem večje, ker so se Poljaki šele v zadnjih letih začeli gorkeje vnemati za slovansko idejo. Posebno poudarjati je tudi to, da ima slovanska ideja med Poljaki največjo oporo v zrelih, treznih in premišljenih možeh. Sicer je za take ideje navadno najbolj vneta mladina; toda poljska mladina je, žalibog, drugačna. Pod vplivom radikalnih in socialistiških agitacij je poljska mladina že večkrat, seveda malo premišljeno, nastopila proti slovanski ideji. Vendar postaja slovanska ideja vsem treznejšim krogom vedno bolj simpatična in upati je, da bode v nekoliko letih prešinila vse sloje poljskega naroda.

Lansko jesen se je v Krakovu ustanovil „Slovanski klub“ po prizadevanju prof. Zdzichowskega in Zaviliškega. Že takoj izpočetka se je začel klub zanimati posebno za katoliške južne Slované. Priredil je že več predavanj o južnih Slovanih; o Slovencih se je predavalo že dvakrat. Uspeh teh predavanj je ta, da med Poljaki vedno bolj raste zanimanje za Jugoslovane in da se kulturna vez med Poljaki in katoliškimi Slovani vedno bolj krepi.

V prvem predavanju, ki ga je „Slovanski klub“ priredil o Slovencih, je prof. Zawiliški vsestransko zanimivo poročal o slovenskih geografskih, ekonomskih in kulturnih razmerah. Profesor Zdzichowski je temu predavanju dodal zanimive in globoko premišljene opazke o pomenu katoliške ideje za Slované. Zanimivo je govoril o katoliškem gibanju med Slovenci: „Trdna podlaga narodnega razvoja je tradicija preteklosti. Te pa Slovenci niso imeli. Zato so po zgledu Čehov in Slovakov iskali opore v panslaviških sanjarijah. Toda te nedoločne sanjarije ne morejo dati prave podlage narodni individualnosti in slabé narodno čuvstvo. Katoliška ideja je pa podlaga moralnega narodnega razvoja, podpira narodovo individualnost in vodi k pravemu razmerju do drugih slovanskih narodov. Zato so slovenski možje katoliškega duha narodni ideji iskali trdnjše, zanesljivejše in plemenitejše podlage kakor so panslaviške sanjarije — in to so našli v verski ideji katoliški.“ Omenjal je, kako visoko je razvito katoliško gibanje med Slovenci; posebno je hvalil slovensko katoliško časopisje, ki je po njegovem mnenju lahko vzor Poljakom in drugim narodom.

Tudi na banketu ob slov. časnikarskem shodu v Ljubljani je krasno govoril profesor Zdzichowski; njegov govor je bil brez dvoma eden najlepših in naglobljih, kar se jih je sploh govorilo ob tej priliki. V pesniško vznesenih besedah je v imenu poljskega naroda pozdravljaj naš mali narod in občudoval naše delo. Posebno je poudarjal idejo „Krsta pri Savici“ in simbolični pomen tega umotvora za našo narodno zgodovino. Kakor sta se Črtomir in Bogomila iz ljubezni do velike ideje krščanske odpovedala časnemu srečju, tako moramo tudi mi tembolj vzljubiti visoke ideje, ki narode vodijo k ciljem božjim, čim težji so pogoji narodnega življenja.

Po časnikarskem shodu je dne 7. junija predaval dr. Feliks Koneczny o vtiskih, ki so jih Poljaki iz slovenskih dežel prinesli v svojo domovino. — Prof. Zdzichowski je poln visokega idealizma, ki se že nagiblje k mysticismu, dr. Koneczny pa je bolj praktičen duh in ima mnogo zmisla za narodno organizacijo; oba sta pa navdušena in vztrajna delavca za krščansko slovansko idejo in vneta prijatelja Slovencev.

Prof. Zdzichowski se je živo zanimal za škofa Mahničarja, čigar delo ima tako velik pomen za naš narodni razvoj. Zato se je po časnikarskem shodu